

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 200/2021
18.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Рајчевић, адвокат из ..., против тужене „Комерцијалне банке“ А.Д. Београд, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 97/20 од 27.07.2020. године, у седници одржаној дана 18.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене „Комерцијалне банке“ А.Д. Београд, изјављена против потврђујућег дела пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 97/20 од 27.07.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 372/17 од 22.10.2019. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтеви тужиле усвајају. Ставом другим изреке поништено је решење тужене којим је отказан уговор о раду на неодређено време број ... од 04.06.2014. године, па је тужена обавезана да тужилу врати на рад на послове које је обављала код туженог пре доношења наведеног решења или на оне послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и радном искуству. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужилу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 241.982,63 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 97/20 од 27.07.2020. године, жалбу тужене делимично усвојио, па је пресуду Основног суда у Сомбору П1 372/17 од 22.10.2019. године, укинуо у делу којим је тужена обавезана да тужилу врати на послове које је обављала код туженог пре доношења решења или на оне послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и радном искуству и тужбу у том делу одбацио, док је у преосталом делу жалбу тужене одбио, а наведену пресуду потврдио.

Против потврђујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у побијаном делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утиче на доношење законите и правилне одлуке. Тужена у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије, сходно одредби члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код тужене, на неодређено време, на основу уговора о раду од 04.06.2011. године, тако што је почев од 07.06.2014. године била распоређена у експозитуру ... на радном месту ... – Клијент банке, ББ, који је имао рачун девизне штедње по виђењу отворен по основу прилива ино-пензије а такође поседовао и штедну књижицу у којој се уносе сви приливи и одливи по рачуну без обзира на шта се односе, је дана 19.12.2014. године, дошао у банку како би подигао износ од 800 евра. Обратио се тужили која је проверила стање на рачуну и извршила припис исплате на штедној књижици које се врши тако што се отвори апликација „исплата по рачуну клијента“, укуца тражени износ исплате и штедна књижица убади у штампач који аутоматски врши упис у књижицу. Истом приликом, врши се упис коначног стања са свим урачунатим трансакцијама односно у конкретном случају, пензије клијента која је прокњижена 29.12.2014. године. Том приликом, тужила није вршила сравњење стања на рачуну и уписаног стања на књижици које се састоји у упоређивању ова два податка тако што ти подаци морају у потпуности да се слажу и да одговарају стварном стању. У том моменту, стање у апликацији било је знатно мање него у књижици и поред прокњижене уплате пензије. Пошто тужила није имала евре у већим апоенима, клијента је упутила на суседни шалтер на ком је радила ВВ која је и извршила исплату износа од 800 евра клијенту ББ. Након те исплате, ББ је ВВ приговорио да стање на књижици не одговара стварном стању и да постоји разлика од 3.600 евра. ВВ је тада провером кроз апликацију „промет по рачуну“, утврдила да је било две исплате од по 1.800 евра које је извршила ГГ а она је у то време била запослена у експозитури у Након тога, ВВ је телефоном контактирала ГГ па ју је ова обавестила да је направила грешку приликом орочавања, те да ће грешку исправити и обавестити клијента о томе. Дана 08.01.2015. године, клијент ББ је поново дошао у банку ради провере стања на рачуну и обратио се запосленој ДД, на радном месту ..., која га је упутила на тужилу ради исплате, након што је поново контактирала запослену ГГ, па је она извршила уплату износа од 3.600 евра на рачун клијента банке. Тужила није приметила да постоји повреда радне обавезе од стране неког од запослених у банци пошто јој је речено да се ради о грешци службеника банке, која је исправљена. Међутим, против ГГ је вођен кривични поступак пред Вишим судом у Сомбору под бројем К 39/15, окончан доношењем пресуде дана 02.11.2015. године којом је иста оглашена кривом за извршење кривичног дела проневере из члана 364. став 3. у вези става 1. Кривичног законика и осуђена на казну затвора у трајању од 3 године. Решењем туженог број ... од 04.03.2015. године, тужили је отказан уговор о раду због повреде радне обавезе дефинисане тачком 16.

став 1. алинеја 2 њеног уговора о раду број ... од 04.06.2014. године и то: неблаговремено, несавесно и немарно извршавање послова односно извршавања послова супротно закону, прописима и актима банке: повреде радне обавезе дефинисане тачком 16. став 1. алинеја 5 и њеног уговора о раду и то: поступање запосленог које није у складу са правилима понашања и професионалне етике банке, процедурама, правилима, упутствима, инструкцијама, одлукама надлежног органа и другог акта банке као и повреда радне дисциплине дефинисана чланом 71. став 1. тачка 10. Колективног уговора Комерцијалне банке А.Д. Београд закљученог дана 17.01.2014. године, којим је дефинисано да не пријављивање повреде радне обавезе представља повреду радне дисциплине. Банка је туженој, дана 10.02.2015. године доставила упозорење број ... у ком је наведено да постоји основана сумња да је она обављајући послове ... – ... у експозитури ... – Одељење за послове са становништвом – Филијала ..., супротно процедурама банке, није усмено или писано односно у електронској форми, обавестила руководиоца организационог дела коме непосредно одговара, да има сазнање о неправилностима у раду запослене ГГ, распоређене на пословима ... – ... у експозитури Тужена се на упозорење изјаснила тако што је навела да сматра да није било потребно да о поступању у вези са догађајем са клијентом банке од 05.01.2015. године и 08.01.2015. године информише шефа експозитуре. Судски вештак економско-финансијске струке Саша Добријевић је у свом налазу од 08.10.2018. године, дао мишљење да тужила није повредила правила банкарског пословања и конкретна правила банке у оквиру описа свог радног места пошто је њена обавеза била да изврши идентификацију клијента, што је она неспорно и учинила. Клијент је дошао са захтевом за исплату 800 евра, па је тужила покренула апликацију – исплате ефективе са девизне партије код које је, након уноса штедне књижице – прва радња коју мора да изврши „припис ставки“, што је она и учинила. Обавестила је клијента о апоенској структури коју може да му исплати, којом он није био задовољан да га је она, након тога, упутила на други шалтер, да заврши исплату код раднице ВВ, што је он и учинио. Кад је прешао на други шалтер, радница ВВ је покренула исту апликацију – исплата ефективе са девизне партије и, с обзиром да је припис ставки извршила тужила, наставила са исплатом клијенту. Тужила је, упућивањем клијента на други шалтер, у потпуности завршила рад са њим те примила следеће клијенте и наставила да ради. Све њене обавезе према клијенту ББ су у потпуности извршене, према упутствима банке, успостављања пословне сарадње са физичким лицима, благајничким пословањем и девизном штедњом. Сва даља дешавања са клијентом ББ везана су за другог радника, ВВ и њен контакт са радницом у ..., ГГ. О свим неслагањима и разлозима неслагања, тужила није имала непосредно сазнање од клијента, већ посредно од другог поступајућег радника. Тужила је имала сазнање да је дошло до погрешног књижења од стране запосленог банке, па ни она а ни друга запослена радница, ВВ, нису имале разлог да посумњају у преварне радње јер су добиле информацију да је неусклађеност настала из једног од разлога који је предвиђен упутством банке „девизна штедња“ шифра ЦИ-22-06 а то је „погрешно књижење од стране запосленог банке“. По мишљењу судског вештака, са становишта Правилника о организацији и систематизацији послова тужене и одредби радних послова и задатака које врши радник на радном месту ... – ..., на коме је тужила била распоређена, све предвиђене задатке са становишта односа клијент – ..., тужила је у потпуности испоштовала. Када се клијент дана 08.01.2015. године поново јавио у експозитури ..., обратио се другој запосленој, ДД која је, у складу са описом радних послова и задатака свог радног места „...“ преузела решавање рекламације клијента тако што је увидом у

књиговодствено стање утврдила да је оно било и даље непромењено у односу на дан 05.01.2015. године, након чега је и она контактирала запослену ГГ која ју је обавестила да ће одмах да исправи грешку па је убрзо извршила уплату износа од 3.600 евра на рачун клијента банке. Све ово нема директне везе са радом тужиле. Након спровођења приписа стања, стање на књижици и стање на екрану је идентично и не постоји разлог да се појави било каква сумња да је дошло до неких преварних радњи са девизном штедњом. У моменту када је вршила припис стања ручно, тужила је радила у основи усаглашавање стања на екрану и стања у књижици, а то је било последица, како је њој саопштено, исправљања раније направљене грешке. При том, ни друга запослена, ВВ није посумњала у недозвољене радње ГГ јер је обавештена да се ради о погрешном књижењу од стране запосленог банке.

Код утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови закључили да је тужила, са становишта Правилника о организацији и систематизацији послова тужене, и одредби радних послова и задатака које врши радник запослен на радном месту ... –..., испунила у потпуности све предвиђене задатке са становишта односа клијент – ..., да није имала сазнања о постојању преварних радњи друге запослене у Филијали ... те да, из тог разлога, не постоји њена кривица, као субјективни елемент одговорности, због чега не постоји ни основ за отказ уговора о раду, па је побијано решење тужене правилно поништено.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 75/14), прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то: ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду.

У конкретном случају, тужила дана 05.01.2015. године, није извршила исплату клијенту, већ само припис пристигле пензије, док је исплату извршила ВВ, користећи исту апликацију коју је тога дана користила и тужила. То што је тужила, дана 08.01.2015. године, руком извршила упис стварног стања у књижицу клијента, након што је запослена радница у другој експозитури, ГГ, недозвољеним радњама извршила фиктивну уплату на рачун клијента, није неправилан рад пошто тужила није могла да зна да се ради о фиктивној уплати већ је сматрала да се ради о грешци у раду-погрешном књижењу од стране запосленог банке, која је предвиђена Упутством о правилима поступања банке. Послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који је својом кривицом учинио повреду радне обавезе. То значи да мора да постоји противправна радња запосленог и његова кривица, било као намера или крајња непажња, што овде није случај.

Неосновани су наводи ревизије тужене да је тужила била свесна да се ради о фиктивној уплати на рачун клијента пошто он није могао истовремено да буде и у ..., где је уплата извршена и у ..., на шалтеру банке. Супротно томе, тужила је обавештена да се ради о грешци у раду службеника филијале банке у ..., ГГ, при чему упутство банке, као један од разлога неслагања стања предвиђа погрешно књижење од стране запосленог банке, па су, у тој ситуацији, нижестепени судови правилно закључили да, у овом случају, нема кривице тужиле, као субјективног елемента њене одговорности. Радње које је спорном приликом тужила предузела биле су у складу са правилима банкарског пословања и у оквиру описа њеног радног места, а одсуство кривице, која

је неопходан услов да би дошло до повреде радне обавезе, чини побијано решење банке, у материјално-правном смислу, незаконитим, како су правилно закључили нижестепени судови.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић